

MARIELLE SAEGAERT

SANTIAGO DE COMPOSTELA

WAAR DE CAMINO EINDIGT
EN DE MAGIE BEGINT

UITGEVERIJ GRENZENLOOS

Santiago de Compostela

Marielle Saegaert

ISBN 9789461853691 paperback

Ook verkrijgbaar als eBook en luisterboek

1e druk november 2025

Uitgeverij Grenzenloos een imprint van VanDorp Uitgevers

info@grenzenloos.nl / www.grenzenloos.nl

Kijk voor meer boeken over Spanje op grenzenloos.nl

Copyright©2025 Uitgeverij Grenzenloos

Copyright©2025 Marielle Saegaert

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd
in welke vorm dan ook zonder uitdrukkelijke en
schriftelijke toestemming van de uitgever.

MARIELLE SAEGAERT

SANTIAGO DE COMPOSTELA

**WAAR DE CAMINO EINDIGT
EN DE MAGIE BEGINT**

UITGEVERIJ GRENZENLOOS

*“Europa is gevormd door de pelgrimstochten
naar Santiago de Compostela.”*

Johann Wolfgang von Goethe

INHOUDSOPGAVE

Een oude held	9
Hoogtepunt	12
In een notendop	15
Hemelse akoestiek	18
Broodje groente	21
Rookverbod	24
Foto	27
Meer dan een legende	30
Afspreken	33
When in Santiago	36
De roof van de eeuw	39
María	42
Donde la lluvia es arte	45
Xacobeo	48
Een mooi begin	51
Buiten zitten	54
Parijs-Dakar	57
Adiós	60
Klagen is leuk	63
Spreekwoordelijk	66
Wat de pot schaft	69
Kruidenier	72
Kom van dat dak af	75
Kroegen van weleer	78

Nunca máis	81
Relikwieën	84
Standbeeld	87
Rustplaats	90
Studentenstad	93
Twee vliegen in een klap	97
Wiskunde in het Nederlands	100
Achter gesloten deuren	103
Ik geloof niet in heksen	106
Pas op de plaats	109
Symbool	112
Baas boven baas	115
Sara gezien	118
Clichés	121
Heldinnen	124
Poging tot kanttekening	127
Oost west, thuis best	130
Overleven op spek	133
Pleinen	136
Rokkenspiel	139
School is wat je er zelf van maakt	142
Slokje hier, slokje daar	145
Steen	148
Terra donde eu me criei	151
Aangenaam	154

EEN OUDE HELD

Het was eeuwen geleden toen de elven, kabouters, trollen en heksen die in de betoverde bossen van deze streek wonen zich nog niet schuw uit de voeten maakten toen de mens dichterbij kwam. Ze groetten de eenzame man, met zijn gekromde rug gehuld in een versleten mantel, dan ook ontspannen toen hij voorbij liep. Langs een van de ontelbare paden die deze donkergroene wouden rijk zijn, keken ze toe hoe de vriendelijke grijsaard plots bleef staan. De maan aan de nog donkerblauwe hemel lichtte zijn oude handen bij.

De kluizenaar strekte zijn stroeve ledematen en richtte zijn ogen naar de donkere ochtendlucht toen hij, slechts voor enkele seconden, verblind werd door een plots verschenen ster met lichtstralen als lange armen die wezen in de richting van een plaats niet ver van hem vandaan. Hij kon niet anders dan het licht volgen. Moeizaam bewoog hij zich voort door de dichte begroeiing, de takken zwiepten langs zijn broze lijf en struikelend liep hij het licht achterna dat hem leidde naar een klein stenen bouwwerk dat een oud grafhuisje leek te zijn. Eenmaal dichtbij gekomen kwam de vrome heremiet er al snel achter wat hij gevonden had: in het oude stenen huisje voor hem lag de kist met het onthoofde lichaam van de heilige *Santiago el Mayor*, oftewel: Jakobus de Meerdere, een van Jezus' apostelen. Overmand door eerbied zakte hij door zijn oude knieën en begon te bidden uit dankbaarheid voor zijn bijzondere vondst. Zijn naam was Paio. Bijna achthonderd jaar voor het wonder van Paio's ontdek-

king was Santiago el Mayor in Jeruzalem als een van de eerste apostelen door Koning Herodes ter dood veroordeeld. Enkele van Santiago's discipelen redden het onthoofde lichaam van hun meester en met gevaar voor eigen leven reisden ze naar het verre Romeinse Hispania waar Santiago in de Romeinse provincie Gallaecia eens zo gelukkig het evangelie had verspreid. Zijn leerlingen wisten dat hij daar begraven wilde worden.

Na een barre tocht bereikte de boot waarop ze de kist vervoerden het huidige Padrón aan de westkust van Galicië waar in de plaatselijke kerk nog immer de grote steen, *pedrón* in het Spaans, te zien is waar zij voor het eerst aanmeerden. Na enkele uren dapper de rivier de Sar opgevaren te hebben, kwamen ze aan in geheimzinnige groene wouden waar een grillige heidense koningin met de naam Lupa heerste. Toen haar listen niet opgewassen bleken tegen de kracht van het nieuwe geloof, bekeerde zij zich tot het christendom en bood haar grond aan voor de begrafenis van de heilige Jakobus. In het bos met de naam *Libredón* kon de apostel eindelijk aan zijn eeuwige rust beginnen. Daar was het dat Paio, volgens de overlevering aan het begin van de negende eeuw, het mausoleum vond. Eenmaal van de schrik bekomen legde de oude man de lange weg af naar Padrón om het nieuws aan de bisschop te vertellen die vervolgens op de plaats waar de kist gevonden was, het eerste kerkje bouwde. Op de resten van dit kerkje rust de huidige kathedraal.

Achter de kathedraal aan de Quintana, dus daar waar de goede man zelf zijn intrede in de legende deed, ziet men de lange muur van het klooster van San Paio, of Pelayo in het Spaans, en als je de trappen oploopt aan het eind van de Quintana rechts vind je de kerk van San Paio/Pelayo de An-

tealtares. Ook het straatje dat achter deze imposante bouwwerken loopt, is naar Paio/Pelayo vernoemd.

Voorals in de zomer wordt zijn naam veel gebruikt door de Compostelanen: dan is het kleine binnenplaatsje achter het klooster en de kerk, waar meerdere kroegjes te vinden zijn, één groot gonzend terras aangeduid als: *los Pelayos*.

Toch is het niet onze held naar wie dit klooster en deze kerk vernoemd zijn: het betreft hier een andere Paio die, gestorven als martelaar en vereerd vanwege zijn kinderlijke kuisheid, heilig verklaard is door de katholieke kerk. De oude eenling die het graf van de apostel heeft ontdekt is beduidend minder rijkelijk beloond voor zijn wonderlijke vondst die dag in dat dichtbegroeide bos. Toch is het natuurlijk niet niets op je dagelijkse ochtendwandeling de resten van een apostel te vinden. Ik moet wel toegeven dat ik niet weet of Paio zo oud was als ik hem heb gemaakt, maar ik zeg maar zo: je bent nooit te oud om de held van een verhaal te zijn.

HOOGTEPUNT

Mocht je onderweg naar Santiago zijn en de stad naderen, dan is één van de laatste hoogtepunten alvorens de finish te bereiken, de aankomst op de Monte do Gozo: de ‘Berg van de Vreugde’ in het Galicisch. Dit is namelijk de plek waar de kathedraal voor het eerst in de verte te zien is: het uitzicht op de drie majestueuze torens die, eenzaam maar niet alleen, te zien zijn is meer dan alleen een selfie waard. Een gedachte bijvoorbeeld of een overpeinzing of misschien wel een moment van geluk... vul zelf maar in. Op dit punt hoeven de wandelaars het nog maar een uurtje vol te houden. De fietsers zullen misschien wel willen afstappen om het laatste stuk te voet verder te gaan om zo lang mogelijk van dit bijzondere moment te kunnen genieten.

Het moet fantastisch zijn de kathedraal in de verte te zien en het besef dat het eindpunt van de reis bijna bereikt is, is vast onbeschrijflijk. Ik probeer het dus maar niet. De omgeving op dit punt daarentegen is niet bijzonder. Een enorm toeristisch complex, dat wat weg heeft van een jeugdkamp, is daar begin jaren negentig gebouwd om pelgrims in op te vangen. Aan de andere kant bevindt zich een soort amfitheater waar overigens elke zomer geweldige concerten worden gegeven. Voor een spectaculair uitzicht moet je echter naar die andere berg rond Santiago die ook in de verte te bewonderen is: de Pico Sacro.

Deze karakteristieke top is duidelijk vanuit de stad en omstreken te zien en met zijn bijna zeshonderd meter is

hij in elk geval het letterlijke hoogtepunt van de directe omgeving; ruim tweehonderd meter hoger dan de Monte do Gozo wat zich uiteraard vertaald in een verder reikend uitzicht. Los van het panorama en hier is iedereen het over eens: deze ‘Heilige Bergtop’ is bijzonder en dit is het beste zelf te ervaren...

Reeds voor de Kelten was deze berg heilig en ze kenden zijn flanken en bossen magische krachten toe. Toen de christenen hier voet aan de grond kregen, wilden ze graag bezit nemen van de in hun ogen ‘heidense’ verering van deze berg en de goden die er huisden. Misschien heeft dit voornemen wel iets te maken met het feit dat de berg zo’n prominente rol speelt in de legende die vertelt over de wonderlijke reis die het verminkte lichaam van Jakobus de Meerdere maakte en waarom de botten van de apostel nu liggen waar ze liggen.

De heidense koningin Lupa regeerde in die tijd in dit gebied en zij stuurde de twee trouwe overgebleven volgelingen die de kist met de botten van de apostel vanuit Jeruzalem naar Galicië hadden begeleid naar de Pico Sacro, wetende dat daar een angstaanjagende, enorme draak hongereg op hen wachtte. Bij het zien van het afschrikwekkende monster, knielden de twee arme mannen en begonnen te bidden. Bij het horen van hun christelijke gebeden sloeg het normaal zo bloeddorstige monster op de vlucht...

Het duurde niet lang voordat ook de gewoonlijk zo wispelturige koningin Lupa zich bekeerde tot het christendom. De twee woeste wilde stieren die de koningin achter de hand had gehouden, veranderden in gehoorzame ossen die de broeders hielpen de kist te vervoeren: ze hoefden slechts de vallende sterren die de hemel (!) zond te volgen om te weten waar Jakobus’ botten begraven moesten worden. We

weten al waar ze terechtkwamen...

Een bezoek aan de Pico Sacro is zeker de moeite waard. Met de auto ben je er zo en vanaf het dorp Lestedo, is er een ongeveer twee uur durende wandeling aangegeven. Er zijn nog enkele resten van een middeleeuws kasteel terug te vinden en bijna bovenaan staat een kleine kapel die stamt uit de twaalfde eeuw, gebouwd ter ere van de heilige Sebastiaan.

Het uitzicht is om stil van te worden. Daar gezeten op de top, kun je je ineens voorstellen waarom de overlevering het zo hardnekkig heeft over de helende krachten van het steen van deze berg en over verborgen schatten van goud die diep in zijn grotten verborgen zouden liggen. Als je bij de donkere spelonken van de rotsen gaat staan en je daar je ogen durft te sluiten, zal je misschien het gefluister van goden uit lang vervlogen tijden horen die met hun aanwezigheid bijdragen aan de magie van de Pico Sacro.